

UNIVERZITA KARLOVA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Výzkum klimatu učitelského sboru: potenciál smíšené metodologie (Pedagogický výzkum)

Vypracovala: Eliška Koberová
Obor: Učitelství pro 1.stupeň ZŠ
Ročník: 4.
Vyučující: Mgr. Barbora Nekardová
Datum: 29. 3. 2024

Výzkumná otázka: Jaké jsou charakteristiky klimatu učitelských sborů v českých základních školách (z hlediska jejich kvality a stability) a proč jednotlivé sbory vykazují očekávané odlišnosti v charakteristikách klimatu?

Cíl: Analyzovat možnosti smíšené metodologie při výzkumu klimatu učitelského sboru základní školy.

Respondenti: počet učitelských sborů (kvalitativní) 9

Počet učitelských sborů v roce 2016 (kvantitativní) 125

Počet učitelských sborů v roce 2018 (kvantitativní) 124

Žáci 6 na každé škole, přesný počet není uveden

Metody:

smíšený model QUAN-QUAL-QUAN (kvantitativní-kvalitativní-kvantitativní)

Kvantitativní: dotazníkový nástroj OCDQ-RS

Kvalitativní: Hlubkový polostrukturovaný rozhovor, dotazník pro ředitele, focus group (šestice žáků), strukturované pozorování, zúčastněné pozorování, nestrukturované pozorování, analýza školní dokumentace

Hlavní nálezy:

Při zkoumání klimatu byl použit dotazníkový nástroj OCDQ-RS, který je označován jako velmi vhodný nástroj pro danou problematiku. Dotazník ovšem sám o sobě neproniká důkladněji do podstaty a složitosti zkoumaného fenoménu. Proto byl použit smíšený výzkumný design s fázovým modelem sekvenční kombinace ve schématu QUAN-QUAL-QUAN. V uvedeném designu je mezi dva kvantitativní šetření s dvouletým odstupem vložena vícepřípadová studie. To zaručuje hlubší analýzu.

I přes relativně obdobné podmínky práce základních škol je klima učitelských sborů ve zkoumaných školách odlišné. Primární a podstatné rozdíly se kromě personální konstelace odvíjejí zejména od způsobu řízení a vedení lidí. Klíčová je zde role ředitele. Sbory se schopným ředitelem se vyznačují vzájemnou důvěrou, profesionálním sdílením, shodou profesních přesvědčení. Faktor velikosti školy ani věkové, či genderové složení sborů se pro charakteristiky klimatu neukazují jako zásadní. Smíšená metodologie výzkumu je vhodným nástrojem pro danou problematiku.

POUŽITÉ ZDROJE:

Urbánek P. a kol. (2021) Výzkum klimatu učitelského sboru: potenciál smíšené metodologie
Pedagogika, 71 (1), 7-28 <https://ojs.cuni.cz/pedagogika/article/view/1666>